

INSTITUT DĚTÍ A MLÁDEŽE
Ministerstva školství,
mládeže a tělovýchovy

BAMBIRIÁDA 2004

(ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA)

PRAHA, ČERVEN 2004

OBSAH

Úvod	3
Anketa „Vztahy v rodině, zájem rodičů o děti, hodnoty dětí“	4
1. Vztahy v rodině	4
2. Zájem rodičů o děti	5
3. Hodnoty dětí	6
Anketa “Mládež a evropanství”	8
Údaje vztahující se k Bambiriádě	10
Údaje o výběrovém souboru respondentů	11

Úvod

Největší tuzemská prezentační akce dětských a mládežnických sdružení a center volného času Bambiriáda 2004 byla uspořádána Českou radou dětí a mládeže (ČRDM). Šestý ročník nabídl ve 28 městech ve všech krajích ČR malým návštěvníkům i jejich rodičům pestrou škálu podnětů, inspirací a nápadů k mimoškolní činnosti. Vloni se jí účastnilo 230.000 dětí a dospělých.

Bambiriáda byla letos mezinárodní akcí – nejen proto, že se uskutečnila i v Žilině na Slovensku, ale i z toho důvodu, že v řadě měst přivítali zahraniční hosty, zástupce sdružení dětí a mládeže, které působí v zemích Evropské unie.

Plejádu svých činností předvedla dlouhá řada sdružení, od početně nejsilnějšího Junáka, Pionýra, Sdružení hasičů či A-TOM, až po ta málo početná a známá. Společně rozšířila povědomí mnoha rodičů o tom, jak fungují, co dětem nabízejí a jaký je jejich cíl. Součástí Bambiriády se již tradičně staly doprovodné akce. Mimo jiné v Senátu Parlamentu ČR zasedal Dětský sněm, na němž jednali zástupci regionálních částí Národního parlamentu dětí a mládeže.

Institut dětí a mládeže MŠMT v rámci Bambiriády uspořádal anketu dotýkající se otázek rodiny a „evropanství“. Celkem bylo ve čtyřech městech sebráno 557 dotazníků (Praha, Chomutov, Chrudim, Šumperk).

Technická poznámka: údaje jsou uváděny v procentech, dopočet do 100 % představuje podíl těch, kteří na danou otázku neodpověděli.

ANKETA

“VZTAHY V RODINĚ, ZÁJEM RODIČŮ O DĚTI, HODNOTY DĚTÍ ”

1. Vztahy v rodině

Vztahy v rodině, přesněji chování rodičů k dětem, lze pokládat většinou za velmi dobré a dobré, špatné chování signalizuje pouze 5 % dětí. Chování rodičů nesouvisí s pohlavím ani s věkem respondentů.

Otázka: **Jak se k tobě chovají rodiče, je Ti doma dobře?**

Velmi dobře	58
Dobře	34
Špatně	3
Velmi špatně	2
Neumím posoudit	3

Pokud se rodiče k dětem chovají špatně (důvody uvedlo minimum respondentů), uváděné důvody jsou velmi různorodé: špatné vztahy v rodině (rodiče se hádají, naštvaný táta aj.), špatné známky ve škole, ukládání domácích povinností, omezování dítěte (nesmí dělat to, co většina ostatních) atd.

Pokud se zaměříme na vybrané situace, zdá se, že největší kritika rodičů směřuje k oblasti vyjadřování vlastních názorů, možnosti spolurozhodovat. Možnost zeptat se, diskutovat je omezena spíše u chlapců a nejmladších respondentů, u ostatních položek nelze konstatovat souvislost s pohlavím ani s věkem respondentů.

Otázka: **Jak se k Tobě chovají rodiče v následujících situacích?**

	ano	občas	ne
Poslouchají Tvé soukromé telefony?	5	10	83
Čtou Tvé dopisy, SMS zprávy?	7	11	77
Můžeš se doma na cokoliv zeptat, snaží se Ti odpovědět?	64	24	8
Můžeš doma bez obav říci svůj názor na cokoliv?	52	34	11
Můžeš doma spolu s rodiči rozhodovat o společných věcech (nákupy, zařízení bytu, dovolená...)	45	37	15
Můžeš s rodiči otevřeně diskutovat o svém chování a prospěchu ve škole?	66	22	9

Většina rodičů projevuje přiměřený zájem o problémy svých dětí, výrazný nezájem lze konstatovat u 5% dětí. Nelze konstatovat souvislost s pohlavím ani s věkem respondentů.

Časté, nepřiměřené tělesné tresty konstatuje minimum dětí (3 %), polovina respondentů má rodiče, kteří tělesné tresty vůbec nepoužívají.

Otázka: Byly (jsou) v Tvé rodině tělesné tresty?

Ne, nebyly a nejsou	51
Ano, ale jen zřídka a za velká provinění	36
Občas, za menší provinění	7
Často, i za maličkosti	1
Velmi často, a tvrdé	2
Neodpověděl (a)	1

Podle výpovědí respondentů se lze domnívat, že tělesné tresty jsou používány častěji vůči chlapcům, vzhledem k tomu, že respondenti pravděpodobně vypovídají do značné míry o minulosti, nelze konstatovat souvislost s věkem respondentů.

Tabulka: Tělesné tresty ve vztahu k pohlaví

	chlapci	dívky
Ne, nebyly a nejsou	44	58
Ano, ale jen zřídka a za velká provinění	40	35
Občas, za menší provinění	10	4
Často, i za maličkosti	1	2
Velmi často, a tvrdé	3	1
Neodpověděl (a)	2	-
Celkem	100	100

2. Zájem rodičů o děti

Otázka: Zajímají se rodiče o Tvé nynější problémy?

Zajímají se až moc, občas mi to vadí	22
Zajímají se tak, jak je to u rodičů obvyklé – považuji to za normální	57
Zajímají se jen někdy, hlavně když jde o nějaký malér	13
Příliš je to nezajímá, je to tak pro mne milejší	3
Je jim to lhostejné a někdy mě to i mrzí	2
Nežiji s rodiči	1

Rodiče většinou akceptují názory a zájmy dětí (trávení prázdnin, zájmové kroužky), zhruba dvě pětiny rodičů neakceptují připomínky dětí k výši kapesného a kamarádům. Nelze konstatovat souvislost s pohlavím ani s věkem respondentů (nevýznamně s růstem věku dítěte klesá vliv rodičů).

Otázka: **Ptají se tě rodiče na Tvůj názor na to:**

	ano	občas	ne
jak a kde bys chtěl(a) strávit prázdniny	66	20	10
na oblékání, účes	41	29	23
jak se chováš doma, ve škole i jinde	44	34	15
jaké zájmové kroužky bys chtěl(a) navštěvovat	52	18	23
s kým chceš kamarádit	28	23	42
co chceš dělat ve volném čase	39	29	25
jak vysoké bys chtěl(a) kapesné	29	21	43

Zájem rodičů se především soustřeďuje na zdraví jejich dětí (především u nejmladších respondentů), následují požadavky na chování dětí a jejich vzhled. Požadavek upravenosti zdůrazňují spíše dívky, dobré chování nejmladší respondenti, s vyšším věkem dětí požadavky rodičů mírně klesají.

Otázka: **Dbají rodiče na to, abys:**

	ano	občas	ne
zdravě jedl(a)	52	31	13
užíval(a) vitamíny	48	28	20
v nemoci bral(a) potřebné léky	80	8	7
sportoval(a)	46	30	19
neutrpěl(a) úraz	71	15	10
měl(a) úkoly do školy	60	21	14
měl(a) slušné chování	73	16	5
pomáhal(a) starým a nemocným lidem	39	34	22
byl(a) čistý(á) a upravený(á)	73	16	6

3. Hodnoty dětí

Pro děti je velmi významné vzdělání, mít přátele a kamarády, mít dobrou práci, mít rodiče či sourozence, znát jazyky a žít v dobrém životním prostředí. Nejmenší důraz kladou na bezstarostný život a členství v Evropské unii. Chlapci kladou častěji důraz na ovládání výpočetní techniky a majetek, přátelství, možnost bezstarostného života, život v ČR a EU, dívky zase sport. Dle věku jsou to spíše nejmladší

respondenti, kteří zdůrazňují sportovní aktivity, občanské aktivity, životní prostředí, bezstarostný život a život v České republice.

Otázka: **O čem si myslíš, že je pro Tvou budoucnost důležité?**

	velmi	průměrně	málo
vzdělání, něco vědět	78	13	4
znalost jazyků	64	23	6
ovládání výpočetní techniky (počítače, Internet)	43	37	14
založení vlastní rodiny	57	25	11
mít majetek, peníze	36	44	13
sportovat	47	32	14
mít přátele a kamarády	76	13	5
mít rodiče, sourozence	71	17	6
vypadat k světu, líbit se	39	43	11
být dobrým občanem	49	35	9
žít v dobrém životním prostředí	62	26	6
žít kulturně (divadlo, kino, televize, kniha)	38	39	15
mít dobrou práci	72	16	6
mít peníze a nemuset pracovat	26	33	33
žít v ČR	40	32	22
být členem EU	29	33	31

ANKETA

“MLÁDEŽ A EVROPANSTVÍ”

Děti a Evropská unie

Většina dětí (73 %) ví, jak vypadá vlajka EU, a dokáže ji popsat; 8 % uvádí jen částečně správnou odpověď, 19 % neví nebo uvádí nesprávnou odpověď. Nelze konstatovat souvislost s pohlavím ani s věkem respondentů.

Otázka: **Popiš, jak vypadá vlajka EU:**

správná odpověď	73
neúplná odpověď	8
nesprávná odpověď	2

Složitější situace je v oblasti hymny EU, kde neví nebo uvádí nesprávnou odpověď 81 % dětí. Nelze konstatovat souvislost s pohlavím, znalost problematiky narůstá s věkem.

Otázka: **Znáš hymnu EU a jejího autora?**

správná odpověď	16
neúplná odpověď	3
nesprávná odpověď	1

Jen nepatrně lepší je situace u data založení EU, kde neví nebo uvádí nesprávnou odpověď 79 % dětí.

Nelze konstatovat souvislost s pohlavím ani s věkem respondentů.

Otázka: **Co slaví EU 9. května?**

správná odpověď	21
nesprávná odpověď	3

Dvě třetiny dětí jsou spokojeny s tím, že žijí v ČR, 10 % je nespokojeno. Nelze konstatovat souvislost s pohlavím ani s věkem respondentů.

Otázka: **Jsi spokojen(a) že žiješ v ČR?**

ano	ne	je mi to jedno
66	10	20

Důvodů tohoto stavu se týkala tzv. “volná” otázka. Děti na ni většinou neodpověděly (zejména u mladších dětí je pozorovatelný problém s vyjadřováním a nezřídka i gramatikou). Ke spokojenosti se asociovaly důvody typu: je zde hezky, jsem hrdý na ČR, narodil jsem se zde, ale také marginality jako např.

„jsou zde hezké holky, respektive kluci“. Nespokojenost byla vysvětlována politikou, stavem ČR a nezaměstnaností.

Otázka: **Kdybys měl(a) možnost přestěhovat se natrvalo do jiné země, přestěhoval(a) by ses?**

země Evropské unie	27
Severní Amerika	9
Jižní Amerika	-
Afrika	2
Asie	1
jiná země	3

Důvody přestěhování byly především asociovány s dojmy o cizích zemích, respektive se zážitky z dovolené (je tam hezky, hezká příroda, zájem vzbuzovalo zejména moře), v menší míře i domněnky o lepším životě jinde (práce, životní úroveň).

Názory dětí na přínos EU pravděpodobně zčásti odráží minulou reklamní kampaň, děti zdůrazňují jednodušší cestování, studium v cizině, více příležitostí pro lidi najít si práci v zemích Evropské unie, žít v jakékoliv zemi EU, užívání jednotné měny, ale i vytvoření lepších vztahů mezi cizinci a lidmi různé barvy pleti, kvalitnější život většiny lidí. Chlapci zdůrazňují možnost voleb (včetně Evropského parlamentu), možnost zhoršení situace v ČR, pozitivnější přínosy členství v EU udávají častěji děti ve věku 13 – 14 let.

Otázka: **Co z Tvého pohledu přinese či nepřinese členství ČR v EU?**

Kvalitnější život většiny lidí	39
Více příležitostí pro lidi najít si práci v zemích EU	60
Vytvoření lepších vztahů mezi cizinci a lidmi různé barvy pleti	40
Jednodušší cestování, studium v cizině	61
Žít v jakékoliv zemi EU	42
Volit ve státě, kde žiješ	25
Volit do evropského parlamentu	24
Užívání jednotné měny	41
Bude se nám žít lépe než dříve	27
Bude se nám žít hůře než dříve	18
Příliv levné pracovní síly z chudších zemí EU zvýší nezaměstnanost u nás	24
Nic, už to nebude EU	10
Nevím, nezajímá mne to	17
Nic, nenastane žádný z výše uvedených bodů	9

Údaje vztahující se k Bambiriádě

O konání akce se děti dozvídaly z různých zdrojů, zejména ve škole, od učitelů, vedoucích zájmových kroužků, kamarádů a z různých letáků. Chlapci častěji uvádí jako zdroj informací internet, nejmladší respondenti uvádí rodiče a kroužky, u patnáctiletých jde o učitele, u starších jde o kamarády, letáky a zájmové kroužky.

Otázka: **O konání Bambiriády jsi se dozvěděl(a):**

z Internetu	13
z rozhlasu, televize	13
z propagačních letáčků	22
z novin, časopisů	12
od učitelů ve škole	35
od vedoucího kroužku	21
od rodičů, prarodičů	10
od kamarádů	21
jinak	11

Více než dvě třetiny dětí navštívily akci jedenkrát či dvakrát, častěji se jí zúčastňují dívky, věk nemá žádný vliv.

Otázka: **Kolikrát jsi Bambiriádu už navštívil(a)?**

jedenkrát	40
dvakrát	29
tříkrát	21
čtyřikrát	5
pětkrát a více	3

Kódováním volné otázky jsme zjišťovali důvody návštěvy akce, hlavní roli hraje zábava a zvědavost (zejména u dívek a u nejmladších respondentů).

Otázka: **Proč jsi Bambiriádu navštívil(a)?**

kvůli hrám, zábavě a ze zvědavosti	52
s rodiči, prarodiči	4
se sourozencem	1
se školou	11
s kroužkem nebo se sdružením	14

povinně	4
jako funkcionář sdružení a pod.	3

Údaje o výběrovém souboru respondentů

V souboru jsou chlapci zastoupeni 41 % a dívky 58 %.

Věkové složení (v %)

do 10 let	13
11- 12 let	21
13 – 14 let	31
15 – 16 let	23
17 – 18 let	9
více než 18 let	2

Úplnost rodiny (v %)

žije s oběma rodiči	73
žije jen s tatínkem	2
žije jen s maminkou	17
žije s prarodiči	2
jinak	5

Místo sběru dat (v %)

Praha	49
Šumperk	15
Chrudim	20
Chomutov	16

INSTITUT DĚTÍ A MLÁDEŽE
Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy

**ZPRACOVALI: MGR. MARTA ONDRUŠKOVÁ,
PhDr. FRANTIŠEK PELKA,
ING. JITKA SIGMUNDOVÁ**

**SÁMOVA 3
101 00 PRAHA
ČESKÁ REPUBLIKA**

tel./fax: ++420 271 746 615

E-MAIL: SEKRETARIAT@IDM-MSMT.CZ

www.idm-msmt.cz